

ПЛАН ЗА ЗАЩИТА ПРИ ЯДРЕНА И РАДИАЦИОННА АВАРИЯ

I. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА РИСКА

Радиационна авария

При обща авария в АЕЦ, територията на областта ще бъде покрита от радиоактивен облак, състоящ се от изхвърлени в атмосферата радиоактивни вещества под действието на преобладаващия вятър.

Ще бъде повишен радиоактивния фон и повърхностната замърсеност на плодове, зеленчуци и растения, а така също селскостопанската продукция, фуражите и водите от изхвърлените радионуклеиди.

Складовете за съхраняване на хранителна и селскостопанска продукция в областта не са пригодени за осигуряване на ефективна противорадиационна защита.

Трансгранични радиоактивни и други замърсявания.

При определени метеорологични условия, Сливенска област има вероятност да попадне под въздействието на трансгранично радиоактивно замърсяване при евентуална авария в АЕЦ, намиращи се на територията на Европа. Най-близо до нашата територия е АЕЦ “Черна вода” - Румъния. Потенциалноопасни са централите, намиращи се на територията на Украйна, Русия-европейската част, а така също и в останалите европейски държави, където има такива. От типа на реакторите “водно-воден”, или графитов, може да се правят изводи за характера на евентуалната авария. Замърсяване с възникване на огнища на химическо заразяване (ОХЗ) е възможно при авария на автомобил с чуждестранна регистрация превозващ опасни товари по пътищата на областта.

Характерна особеност на радиационното заразяване е, че предизвиква замърсяване на почви, води, хранителна и друга продукция, растителния и т.н. на големи площи със сериозно увреждане на здравето на населението.

Възможни аварии с радиоактивни източници.

Авариите с радиоактивни източници обхващат широк диапазон, като включват намерени радиоактивни източници или материал, замърсени площи или предмети, загубени или липсващи източници, източници без защита, аварии в лаборатории, промишлени или изследователски обекти, както аварии при транспортирането им.

1. Радиоактивни материали под формата на закрити радиоактивни източници.

Такива радиоактивни източници се използват в промишлеността, медицината, изследователската дейност, в радиографията, установки за стерилизация, при радиотерапия, в промишлеността – при сонди, нивомери, дебеломери, плътномери и влагомери, антистатични устройства, осветителни тръби, както и в пожароизвестителните датчици.

Аварийни ситуации възникват, когато има пропуск в контрола на радиационната безопасност на мястото на използване на източника /например оставен извън защитния контейнер гама-терапевтичен източник или контейнер с източник, открит на обществено място/.

Най-голяма опасност за сериозни увреждания за хората при тези източници идва от незащитен източник с висока активност. Последствията може да бъдат много сериозни, в някои случаи дори смърт, ако с източника е имало контакт лице незапознато с опасността от радиацията, или което не знае, че източникът е радиоактивен. Излагането в близост на лъчение незащитен високоактивен източник или облъчването от апаратура използвана за промишлена радиография, радиотерапия в медицината и установки за стерилизация, може да доведе до летална експлозия на цялото тяло за няколко минути. Аварии с такива източници могат да предизвикат и замърсяване, ако източникът е бил повреден.

Освен опасността от външно облъчване, повредените източници от всякакъв вид и големина могат да доведат и до замърсяване на населението и/или околната среда. В резултат на пожар или разпръскване от вентилацията, може да се предизвика и замърсяване на въздушни маси с аерозоли. Последствията могат да включат сериозни кожни изгаряния от бета-лъчението и вътрешно замърсяване, което потенциално да доведе до сериозни здравни последствия.

2. Замърсяването с алфа-лъчители, като например плутоний и америций.

Аварии от този тип могат да възникнат например при транспорт на радиоактивен материал, при хранене с плутоний, сърдечни стимулатори, или при незаконен трафик на радиоактивни материали. Плутоният е много опасен при инхалиране и е труден за детектиране със стандартно използваната апаратура за детектиране. При действия в аварийни ситуации, включващи наличие на източник на плутоний трябва да се вземат и допълнителни предпазни мерки.

3. Изгубени, откраднати или поставени на погрешно място източници.

Опасността на населението ще зависи от общата активност на източниците. Трябва да се отчита факта, че източникът може да бъде в притежание от хора, които не познават неговата природа и опасността от него, и които могат боравейки с него да го разрушат и да разпръснат радиоактивно замърсяване. В някои случаи хората могат да бъдат изложени на много високи стойности на мощност на дозата или да бъдат замърсени. В такъв случай приоритетно трябва да е откриването на източника с всички разумни възможни средства. Това може да включва полицейско разследване, обществени съветници, мониторинг на болници и клиники и търсене с помощта на радиометрична апаратура.

Издирването на изгубени източници с апаратура за радиоактивен мониторинг е ефективно за високоенергетичните гама-източници, т.е. източниците използвани в промишлеността, радиографията и медицинската радиотерапия. Ефективността на търсенето ще зависи от чувствителността на радиометричната апаратура, общата активност на източника и защитата му. Апаратурата с високообемни кристали от натриев йодит дава възможност за регистриране на лъчение от източник от няколко метра разстояние, освен ако източникът не е в своя защитен контейнер.

4. Уреди, създаващи йонизиращо лъчение /рентгенови лъчи или ускорители на частици/.

Такива уреди се използват в промишлеността, медицината и научните изследвания. Мощността на дозата, създавана от тях е много по-висока от тази, създавана от всички други радиоактивни източници, които се използват. От друга страна радиоактивното излъчване от тези устройства се прекратява, когато те са изключени от електрическото напрежение или напълно разредени – следователно аварии могат да възникнат при погрешно включване или чрез активираните части на ускорителите или облъчваните мишени. Внимание трябва да се отдели на факта, че някои устройства, като генераторите на електронни снопове могат да излъчват радиоактивно лъчение, наречено “тъмно лъчение” и кратко време след изключване на електрическото напрежение.

Списък на обектите използващи източници с йонизиращо лъчение на територията на областта е даден в [Приложение № 28](#)

5. Транспорт на радиоактивни източници или радиоактивен материал.

Транспортираните обекти са в широк диапазон и включват продукти на ядрената индустрия /ядрено гориво и някои радиоактивни отпадъци/, радиографски източници за промишлеността, радиотерапевтичните източници за медицината, технологични устройства създаващи радиоактивни източници и някои потребителски продукти

/пожароизвестителни датчици/. Те се транспортират и съхраняват в достатъчно големи количества. Най-голямата част от тази дейност е свързана с транспорта на радиофармацевтични продукти за медицината, които се произвеждат от ограничен брой производители. Има и специфични транспортни дейности, като придвижването по автомобилен, железопътен или въздушен път на военни ядрени оръжия, обикновено съдържащи плутоний. Такива придвижвания на плутоний се извършват в специални транспортни контейнери.

Основният проблем при планирането в случай на транспортни аварии е, че могат да възникнат навсякъде. Затова трябва да има готовност и координация за действие на национално ниво. Друга опасност на транспортните аварии е, че освен водачът на транспортното средство и съпровождащия екип, непосредствено изложено на опасност може да бъде и населението в близост до аварията.

6. Действията при авария, свързана с ядрено оръжие са усложнени и от друг тип опасност, свързана с разпръскването на плутоний, обогатен уран или други специални ядрени материали, както и експлозивни материали, берилий и други токсични материали. Действията при авария с транспорт на ядрено оръжие включват участието на военен контингент, който ще има задължението да контролира достъпа и да защити секретните материали и да обезопаси ядреното оръжие. След като оръжието е обявено за “безопасно”, аварийните дейности се ограничават до зоните неповлияни от оръжието.

7. Падане на спътник захранван с ядрена енергия.

Източници на ядрена енергия се използват за захранването на спътници и на сонди за изследване на далечното пространство. Особен интерес представлява плутоният, като компонент на радиоизотопните термоелектрически генератори и на отоплителните елементи. Спътниците може да съдържат и радиоактивни материали под формата на малък ядрен реактор. Аварии с падане на такива спътници не са много вероятни, но съществува възможност за аварийно падане при загуба на контрол върху космическото средство и въздействие върху земната повърхност, свързано с разпръскване на радиоактивност. В такива случаи има достатъчно време за оповестяване и за подготовка за действие при аварията, макар че точното място на въздействието не може да бъде предсказано.

В съответствие с Конвенцията на ранно уведомяване при ядрена авария, страните ще бъдат уведомени от Международната агенция за атомна енергия и страната собственик на спътника.

Уведомяване в случай на авария с радиоактивни източници.

При авария с радиоактивни източници, трафик на ядрен материал, лабораторни инциденти задължително се уведомяват АЯР и оперативния дежурен на Ситуационен център на МВР.

При случаите с трафик на ядрен материал и кражба на радиоактивен източник задължително се уведомява НСБОП, под чието ръководство се извършва огледа и ликвидиране на аварийната ситуация.

II. МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ИЛИ НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ОТ БЕДСТВИЯ.

1. Експертиза на състоянието на критичните и потенциално опасни обекти и съоръжения имащи отражение върху повече от една община.

1.1. Отговорни длъжностни лица за изготвяне на експертизи. Отговорност за определяне на критичните и потенциално опасни обекти и изготвянето на експертизи за тях е на Директора на дирекция „Административен контрол, регионално развитие и

държавна собственост” от областна администрация и ръководителите на фиксираните в плана обекти от критичната инфраструктура.

2. Системи за наблюдение, ранно предупреждение и оповестяване на органите за управление, силите за реагиране и населението.

Изграждането и поддържането на системи за наблюдение, ранно предупреждение и оповестяването на органите за управление, силите за реагиране и населението е елемент на задължителната превантивна дейност в частта ѝ относно прилагане на превантивни мерки за недопускане или намаляване на последиците от бедствия.

На територията на областта има изградена система за наблюдение на радиационния фон, която е част от националната система.

Списък на постове за радиационно наблюдение в област – Сливен-[Приложение № 26](#)

3. Обучение на органите за управление, силите за реагиране и населението.

3.1. Отговорни длъжностни лица от областна администрация за организиране и провеждане на обучението.

Органите на изпълнителната власт и другите държавни органи се обучават за защита при бедствия. Отговорност за обучението имат Областен управител, Зам. Областен управител с ресор „Защита при бедствия” и главен секретар на областна администрация.

3.2. Провеждане на учения за отработване на взаимодействието между органите за управление, съставните части на Единната спасителна система и населението при бедствия/аварии.

Подготовката на съставните части на Единната спасителна система се извършва чрез провеждане на тренировки и учения с цел установяване състоянието на комуникационно-информационната система, готовността на екипите за реагиране и подобряване взаимодействието и координацията на съставните части и органите на изпълнителната власт. Планираните тренировки и учения се финансират от републиканския бюджет.

4. Дейности за намаляване на риска.

Намаляването на риска за живота и здравето на населението при радиационна авария обуславя необходимостта от предприемане на цялостна система от превантивни мерки и подготовка на силите за реагиране и населението при критична ситуация.

В зависимост от това дали цялата област е подложена на радиоактивно замърсяване или част от нея, ще се създават необходимите групировки от сили и средства, прегрупиране и при необходимост включване на допълнителни сили и средства на основните и други съставни части на единната спасителна система.

Ведомствата и фирмите създават необходимите групировки от сили и средства съгласно планове си за защита при бедствия и съобразени с конкретната обстановка.

4.1 Постове за радиационно наблюдение и информация работещи в учестен режим осъществяват непрекъснат контрол на гама-фона.

4.2 Дозиметричния контрол за заразеността на въздуха, почвите, водите, хранителните и селскостопански продукти, животните и животинската продукция се извършва чрез пробовземачески групи към лабораториите на РЗИ, ДВСК, В и К, ВХЕИ – ВС и ОДБХ, а анализа и експертното заключение се правят и дават в лабораториите на РИОСВ – Стара Загора и РИОСВ – Бургас.

4.3 Дозиметричния контрол на хората се осъществява с индивидуални дозиметри и организирано по груповия способ в болничните заведения.

4.4 Ведомствата и фирмите чрез собствени разузнавателни органи осъществяват дозиметричен контрол на техниката и прилежащите им райони.

4.5 Фирмите за комунално-битови услуги създават основните групировки от собствени и придадени сили и средства за извършване на СНАВР. В това направление ще действат и придадени сили и средства от териториалните модули на ВС, съгласно плана за взаимодействие.

Фирма “В и К” чрез специализираните си групи създава условия за нормално или режимно водоснабдяване на населените места при провеждане на СНАВР.

4.6 ОПУ и фирмите “Пътно поддържане” имат готовност за извършване на ликвидационни мероприятия по цялата пътна мрежа в областта и прилежащите и сервитути.

4.7 Ведомствата и фирмите със собствени сили и средства провеждат спасителни и ликвидационни мероприятия на прилежащите им територии.

4.8 Кметовете на общини организират и координират временното извеждане и предоставяне на неотложна помощ на пострадали лица, предоставянето на възстановителна помощ на населението и извършването на неотложни възстановителни работи при бедствия.

Времето и организацията за започване на СНАВР зависи от данните от радиационното разузнаване, скоростта за придвижване на радиационния облак, метеорологичната обстановка, засегнатостта на областта като цяло или отделни райони.

Въвеждат се в действие първо силите и средствата за извършване на общите ликвидационни мероприятия – дезактивация и обеззаразяване.

Освобождаването на колективните средства за защита от населението ще стане, след като се извършат основните ликвидационни мероприятия за намаляване на риска от радиационно зарязване и след съобщение по средствата за масово осведомяване.

Ликвидационните мероприятия включват:

- Извършване на постоянен дозиметричен контрол.
- Дезактивация на улици, тротоари, площади, детски площадки, паркинги, пазарища, водооточни съоръжения и др.
- Дезактивация на пътна мрежа, пътни съоръжения и сервитути.
- Дезактивация на сдания, техника и оборудване.
- Дезактивация на водоизточници и водоподаващи съоръжения;
- Дезактивация във фирми, складове за хранителни стоки, магазини;
- Дезактивация в болнични заведения, ведомства, учреждения;
- Заразени отпадъчни материали се загробват на специално подготвени места, определени от специализираните общински служби;
- Дезактивация на тревни площи;
- Дезактивация на ферми, обори, складове за фуражи и прилежащите територии;
- Преораване или снемане на заразени почви и депонирането им в специални депа;
- Няколкократно провеждане на някои мероприятия предизвикано от неблагоприятни атмосферни условия.

Дезактивация и обеззаразяване се провежда и чрез използването на специални технологии за преработка на животинска и селскостопанска продукция. Целта на тези мероприятия е получаване на крайни продукти за задоволяване потребностите на населението, които да отговарят на изискванията на БДС и ОНРЗ.

Прилагането на специални рецептурни решения в млекопреработването и масопреработването водят до редуциране степента на радиоактивно замърсяване под

известни прагови норми, временни аварийни норми и минимализиране натрупването на радионуклиди в организма на хората.

Освен технологичните се правят и други радиационно-защитни мероприятия, като:

- спазване на санитарно-хигиенните мероприятия
- Изхранването на децата, бременните жени и майките кърмачки с наличните най-чисти храни. За целта по разчети на РЗИ ще се разкрийт районирано пунктове, които ще се снабдяват директно от складовете на фирмите, под контрола на медицинските органи и РЗИ, с херметизирани и обработени по специални технологии хранителни продукти. Като такива могат да се използват създадените районирано детски кухни;
- Снабдяване с хранителни продукти в складовете и магазините от незасегнати райони;
- Приемане с складовете и борсите на растителни продукти след дозиметричен контрол и сертификат;
- Разкриване от фирма "В и К" на временни водораздаващи пунктове. При необходимост се усилват с водоноски от базите на ОУПБЗН и от ВС;
- Организиране в общинските и районни болници за амбулаторно изследване на групите, извършващи ликвидационни мероприятия и населението.

Извършването на мероприятия по дезактивация чрез изгаряне на радиоактивно замърсени продукти и предмети не се допуска.

Използване на водоизточници от дълбоки сондажи, йодни таблетки и правила за поведение при ядрена авария- [Приложения №№ 27, 25, 24](#)

III. МЕРКИ ЗА ЗАЩИТА НА НАСЕЛЕНИЕТО

Мероприятия за защита на населението, животните и материалните ценности:

1.1 Оповестяване на населението за предстоящата опасност и изпълнение на препоръки за действие и поведение при радиоактивно замърсяване.

1.2 Привеждане в готовност на силите и средствата на Единната спасителна система в областта за провеждане на защитни мероприятия.

1.3 Да се извърши подготовка на всички колективни средства за защита и да се подготвят и развърнат пунктовете за раздаване на ИСЗ за населението.

1.4 По указания на РЗИ да започне подготовката и раздаването при необходимост съгласно предварителните разчети на калиевия йодит, и даване на указания на населението за извършване на йодната профилактика. Да се извърши съгласно плановете им необходимата подготовка на болничните заведения за работа в режим на повишена радиация.

1.5 Ръководствата на ведомствата и фирмите да организират подготовката на колективните средства за защита и раздаване ИСЗ на личния състав.

1.6 Фирмите от хранителната и млечната промишленост да преминат на усилен режим на работа за осигуряване на необходимите запаси от продукция. Едновременно с това да започнат херметизация на продукти и подготовка на помещенията за херметизация.

1.7 Незабавно блокиране на наличните количества сухо мляко и детски храни в складовете на търговската мрежа и създаване на система за снабдяване на детските контингенти.

1.8 Фирмите, притежаващи складове на едро за хранителни продукти да започнат херметизация на продуктите и подготовка на складовете за херметизация.

1.9 Фирма "В и К", съгласно плана си да проведе необходимите мероприятия за херметизация на съоръженията на водоснабдителните системи, изключване

водоснабдяването от открити водоизточници и подготовка на дълбоко сондираните кладенци за развърщане на водораздаващи пунктове. По указания и под ръководството на местните им специалисти, частните кладенци да се херметизират от стопаните им, а водоснабдителните съоръжения от специализирани групи.

1.10 Чрез местните средства за масово осведомяване да се уведоми населението да започне прибирането на животните и отглеждането им да премине на оборен режим. Да започне херметизацията на оборите, откритите и закрити складове за фуражи.

1.11 Ръководствата на РЗИ, ДВСК, ОДБХ да приведат работните и контролните си органи в учестен режим на работа и започнат провеждане на мероприятията в съответствие с плановете си.

1.12 На личния състав от ведомствата и фирмите, участващ в защитните, спасителните и ликвидационни мероприятия да бъде раздадено полагащите се по табел противогази, специални филтри за радиоактивен йод и средства за йодна профилактика, респиратори, защитни облекла, защитни чорапи и ръкавици.

1.13 Да се завиши контрола по приемането на селскостопанска продукция в складовете и борсите. Да започне херметизирането на продукцията и се подготвят помещенията за херметизация.

1.14 Да се подготви и извърши херметизиране на Районния селекционен център по животновъдство за отглеждане на животните в режим на повишена радиация и опазването им.

1.15 Регионалната служба по растителна защита да извърши мероприятия по защитата на ценен посадъчен материал от радиационно замърсяване.

1.16 Постовете за радиационно наблюдение и информация да преминат на учестен режим на замерване на гама-фона.

1.17 Общините да привеждат в готовност и осигурят транспорт за резервните екипи за дозиметричен контрол.

1.18 Да се въведе дежурство във всички ръководни и работни групи.

1.19 Да се приведат в готовност всички сили и средства на Единната спасителна система за извършване на СНАВР.

1.20 Да се направи преценка на целесъобразността от провеждане на масови мероприятия на открито.

1.21 Населението и личния състав на ведомства и фирми да започне подготовката на жилищни и стопански помещения за използване като укрития, там където няма изградени колективни средства като ПРУ.

IV. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА И ОТГОВОРНИТЕ ОРГАНИ И ЛИЦА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕДВИДЕНИТЕ МЕРКИ

1. Определяне на терени във всяка община за разполагане на сили на Единната спасителна система от други области.

Подходящи терени за разполагане на сили на ЕСС от други области са :

- община Сливен – база отдел „АСД”, склад „Динамо”, база „Селиминово”;
- община Нова Загора – склад на Гражданска защита;
- община Котел – склад на Гражданска защита;
- община Твърдица – склад на Гражданска защита;

2. Оценка на нуждите от снабдяване с храни, вода, медицински изделия, лекарствени продукти и други от първа необходимост и последваща, при повече от една бедстващи общини.

- 2.1. Отговорни длъжностни лица, координиращи нуждите от храни, вода, медицински изделия, лекарствени продукти и др.
Директор на РЗИ и Директор на областна дирекция „Земеделие”.
- 2.2. Разчет за три дни на нуждите от храни, вода, медицински изделия, лекарствени продукти и др. по данни на РЦЗ:

Разчет за 1 човекоден:

- храна - 4 лв.
- вода - 1 лв.
- лекарства и медикаменти - 20 лв.
- други /20%/ - 5 лв.
- Всичко - 30 лв

3. Разчистване на пътищата и осигуряване на проходимост между две и повече бедстващи общини.

- 3.1. Длъжностни лица от Областно пътно управление, отговорни за организиране и координиране на дейностите по разчистването.
Директор на Областно пътно управление
- 3.2. Регистър на наличната техника и местонахождението и, съгласно [приложение № 9](#)
- 3.3. Друга налична техника на разположение на областния управител и местонахождението и, съгласно [приложение № 8](#).

4. Организация на комуникациите в областта.

- 4.1. Налични средства и възможности за комуникация /директни телефонни връзки, обходни телефонни връзки, мобилни телефонни връзки, радио връзка и интернет връзка/ на областта с околния свят – ОЦ, с МВР, с общините на областта, със съседните области и населени места, с длъжностни лица от общините и областта;
Свързаност на Областна администрация с околния свят:
Дежурна стая на ОСС
 1. ТКО /технически комплект за оповестяване/
 2. Стационарен телефонен пост,
 3. Факс
 4. IP телефон за връзка с МС и останалите областни администрации
 5. Телефонни постове към централата на МВР.
 6. Дежурен ОСС има УКВ връзка с ОбСС на община Сливен
 7. Мобилен тел – GSM .Дежурна стая на ОбСС - Сливен
 1. ТКО /технически комплект за оповестяване/
 2. Стационарен телефонен пост
 3. УКВ връзка с ОСС
 4. Телефонни постове към централата на МО и МВР.
 5. Мобилен тел – GSM .Дежурни стаи на ОбСС Нова Загора, Котел и Твърдица
 1. ТКО /технически комплект за оповестяване/
 2. Стационарен телефонен пост
 3. Телефонен пост към централата на МВР.
 4. Мобилен тел – GSM - ОбСС Нова Загора.

ОЦ има следната привързаност:

1. Мобилен тел – GSM .
 2. Стационарен цифров телефон – БТК, които е и факс пост на ОЦ.
 3. Стационарен телефон от учреденската централа на ОА за връзка с щаба за координация и звеното за информация, анализ и оценка.
 4. Интернет връзка през НАМДА- електронна поща и скайп на МВР.
 5. Радиовръзка – стационарна УКВ с група „СД” и мобилна със ръководителя на място и спасителните групи.
- 4.2. Планиране на допълнителни и резервни средства за комуникация и връзка с околния свят;
 - 4.3. Телефонен указател, позивни и e-mail адреси на отговорни институции и длъжностни лица; [приложение № 2](#)
 - 4.4. Длъжностно лице от областта, координиращо комуникациите по време на бедствие - Началник служба “Кабелни мрежи”

5. Законност и ред.

- 5.1. Длъжностно лице, отговарящо за реда и законността в областта:
В област Сливен- началник отдел „Охранителна полиция” в ОД МВР
В община Сливен- началник РУП
В община Нова Загора - началник РУП
В община Котел - началник РУП
В община Твърдица - началник РУП
- 5.2. Ред и координация/съгласуване на дейността на специализираните изпълнителни органи с длъжностното лице от областта, отговарящо за реда и законността;
 - В случай на разкриване на нелегален трафик и/или незаконно преместване на ядрени материали и/или радиоактивни вещества на територията на областта, звената на ОДП обособяват зони както следва:
 - Зона за сигурност – външна граница на зоната за сигурност се обособява при мощност на дозата по-малка или равна на 100 $\mu\text{Sv/h}$; в тази зона се изисква радиационен контрол при напускането ѝ;
 - Зона с контролиран достъп – външна граница на зоната с контролиран достъп се обособява при мощност на дозата по-малка или равна на 1,0 $\mu\text{Sv/h}$; в тази зона не се допускат хора и животни;
 - В случай, че мощността на дозата не е известна, зоните се обособяват както следва:
 - зона за сигурност – на разстояние от 100 м около Ям или РМ;
 - зона с контролиран достъп – на разстояние от 300 м около Ям или РМ

В случай на разкриване на нелегален трафик и/или незаконно преместване на ядрени материали на територията на областта, когато не е известна мощността на дозата, звената на ОДП обозначават и изолират зоната за сигурност с цел физическа охрана на източника и недопускане проникването на хора и животни в зоната в радиус от 300 м., а при възможност и/или наличие на експлозия или пожар – 1000 м.

Осигуряват пожарната безопасност в зоната на сигурност.

Осигуряват условия за въвеждане в зоната на сигурност на специализираните екипи за извършване на действия за ликвидиране на аварийната ситуация.

При необходимост извършват действия по локализирането и обезвреждането на взривни устройства, намиращи се в непосредствена близост до източника на йонизиращото лъчение.

Извършват оперативно издирвателни действия за установяване и задържане на организаторите и извършителите на действия, свързани с нелегалния трафик и/или незаконно преместване на ЯМ и/или РАВ.

Осигуряват съпровождането и пожарната безопасност при транспортирането на ядрения материал и/или радиоактивните вещества до безопасно място определено от инспектора на АЯР.

6. Логистика при повече от една бедстващи общини.

Участващите в логистиката длъжностни лица Зам. Областен управител – с ресор „Защита при бедствия” и Главен секретар на областна администрация разработват и финализират договорни споразумения относно доставка необходимите материали и суровини за провеждане на мероприятията, както и подпомагане реалната координация. Координацията и съгласуването на логистичните мероприятия се извършва от Зам. Областен управител с ресор „Защита при бедствия”.

7. Транспорт при повече от една бедстваща община.

7.1. Длъжностни лица от областна администрация, координиращи осигуряването на транспорта - Зам. Областен управител – с ресор „Защита при бедствия” и Главен секретар на областна администрация

7.2. Обобщена информация по общини за налични МПС, местонахождението им и списък на лицата /юридически и физически/ осигуряващи транспортните средства и координати за връзка с тях, съгласно [приложение № 10](#)

8. Здравеопазване.

8.1. Длъжностно лице, координиращо действията за оказване на първа помощ – Директор на РЗИ.

8.2. Приложение : План за дейността на РЗИ по защитата и медицинското осигуряване на населението при бедствия, аварии и катастрофи.

9. Възстановяване на услугите и инфраструктурата на областта.

9.1. Длъжностно лице от областна администрация, координиращо дейностите по възстановяването и законосъобразното изразходване на финансовите средства – Главен секретар на областна администрация, Директор на дирекция „Административно-правно обслужване, финанси и управление на собствеността”, Началник отдел „Регионално развитие”

9.2. Длъжностни лица, отговорни за определяне на местата и обектите /инфраструктурата/ за възстановяване; степенуване по важност на обектите; извършване на възстановителни работи – началник ОУ ПБЗН, Началник отдел Регионално развитие” – областна администрация.

10. Подпомагане /неотложна помощ/ на засегнатото население;

Длъжностно лице от областната администрация, координиращо външното и вътрешно подпомагане, приемането и обобщаването на заявките, определяне на местата в областта за приемане на заявките, разпределението, раздаването и отчитането на подпомагането - Директор на дирекция „Административно-правно

обслужване, финанси и управление на собствеността” и Директор на дирекция „Административен контрол, регионално развитие и държавна собственост”.

11. Прилагане, преглед и актуализация на плана на областта.

Планът се усвоява чрез провеждане на тренировки и учения на органите на управление и силите за реагиране.

В проиграването на плана участват съответните длъжностни отговорни лица от областна администрация и всички институции, имащи ангажименти по защитата при бедствия.

Планът се актуализира по ред определен със заповед на Областния управител, при настъпили промени на основни длъжностни лица, реда и начина за осъществяване на връзка, силите и средствата на Единната спасителна система.

V. СРЕДСТВА И РЕСУРСИ, НЕОБХОДИМИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО Т. II, III и IV.

№	Наименование на съставната част на ЕСС	Подчиненост на съставната част на ЕСС	Средства на съставните части на ЕСС	Задачи /нормативен документ и възможности за провеждане на СНАВР	Местонахождение	Начин на оповестяване	Време за готовност за реагиране
1	2	3	4	5	6	7	8
ДЕЙНОСТИ ПО ЗАЩИТА НА НАСЕЛЕНИЕТО В СЛУЧАЙ НА ЗАПЛАХА ИЛИ ВЪЗНИКВАНЕ НА БЕДСТВИЯ:							
ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ							
1.	СЦ - ГДПБЗН	МВР		Предаване на информация	София	02/96010333	
ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НЕОТЛОЖНИ МЕРКИ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО							
1.	Общински администрации			Йодна профилактика, раздаване на ИСЗ			
2.	„В и К”	МРРБ	Специализирана техника, формирвания.	Херметизация на водоизточници	Сливен	044/623 465	
3.	Търговски вериги за хранителни стоки			Херметизиране на складове за хранителни стоки и магазинната мрежа			
ОПОВЕСТЯВАНЕ							
1.	ОЦ	ОУ „ПБЗН”		Оповестяване съставните части на ЕСС ЗЗБ	Сливен	044/633 112	1 мин
2.	ОСС	Областна администрация		Оповестяване длъжностните лица на ОА	Сливен	044/663 211	1 мин
3.	ОбСС - Сливен	Общинска администрация		Оповестяване длъжностните лица на ОБА	Сливен	044/663 066	1 мин
4.	ОбСС – Нова Загора	Общинска администрация		Оповестяване длъжностните лица на ОБА	Нова Загора	0457/657 47	1 мин
5.	ОбСС - Котел	Общинска администрация		Оповестяване длъжностните лица на ОБА	Котел	0453/21 25	1 мин

6.	ОбСС - Твърдица	Общинска администрация		Оповестяване длъжностните лица на ОБА	Твърдица	0454/23 08	1 мин
7.	ОД МВР	МВР		Оповестяване служителите на ОДП	Сливен	044/644 323	1 мин
8.	ОУ „ПБЗН”	МВР		Оповестяване служителите	Сливен	044/644 336 044/644 483	1 мин
9.	ЦСМП	РЗИ		Оповестяване екипите	Сливен	150, 112	1 мин

VI. НАЧИН НА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ СЪСТАВНИТЕ ЧАСТИ НА ЕДИННАТА СПАСИТЕЛНА СИСТЕМА

1. Организация на действията на органите за защита при бедствия в областта. Начин за взаимодействие между органите на изпълнителната власт и връзки с областните и национални структури за справяне с бедствията. /ОЦ/

1.1. Ръководство на организацията на действията на органите за защита при бедствия;

Общите задължения на органите на изпълнителната власт в рамките на тяхната компетентност са:

- осигуряване при авария или при трансграничен пренос на необходимата информация за радиационната и метеорологична обстановка в страната чрез своите технически средства и системи за радиационен мониторинг и чрез своите специализирани лаборатории;
- извършване на първоначален анализ и оценка на информацията, свързана с аварията, с оглед прогнозиране на последиците от аварията или трансграничния пренос и изготвяне на предложения за защитни мерки за населението;
- поддържане на аварийен план за действия при авария;
- осигуряване и поддържане на необходимите средства за индивидуална и колективна защита и за електрозахранване, комуникация и уведомяване, включително и резервни такива, на своите служители, които имат отговорности по прилагане на външния аварийен план;
- информирание на населението;
- планиране на технически и финансови средства за участие в дейности по ограничаване и ликвидиране на последиците на аварията;

Областният управител организира и ръководи защитата при бедствия в областта, извършва обмен на информация оперативния център на ОУ ПБЗН и може чрез него да привлича допълнителни сили и средства. Координира спасителните и неотложните аварийно-възстановителни работи, възникнали на територията на областта, когато те излизат извън територията на една община, както и когато кметът на общината е поискал това.

1.2. За изпълнение на областния план за защита при бедствия и за взаимодействие с националния щаб, областният управител създава със заповед щаб.

Списък на длъжностните лица участващи в щаба, съгласно [приложение № 1](#)

1.3. Регистър на силите и средствата на областта за реагиране и ликвидиране на последиците при бедствия;

1.3.1. Сили и средства на основните съставни части на Единната спасителна система.

- Областно управление „Пожарна безопасност и защита на населението” [приложение № 3](#)
- Център за спешна медицинска помощ [приложение № 4](#)

1.3.2. Доброволни формирования [приложение № 5](#)

1.3.3. Сили и средства на юридически лица и еднолични търговци [приложение № 8](#)

Взаимодействието и координацията между частите на единната спасителна система, участващи в спасителните и неотложни аварийно-възстановителни работи в района на бедствието / мястото на намесата / се извършва от ръководител на място. Ръководител на място е Началникът на ОУ „ПБЗН” или оправомощено от него длъжностно лице.

VII. РЕД ЗА РАННО ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ И ОПОВЕСТЯВАНЕ НА ОРГАНИТЕ НА ИЗПЪЛНИТЕЛНАТА ВЛАСТ, НА СЪСТАВНИТЕ ЧАСТИ НА ЕДИННАТА СПАСИТЕЛНА СИСТЕМА И НАСЕЛЕНИЕТО ПРИ ОПАСНОСТ ИЛИ ВЪЗНИКВАНЕ НА БЕДСТВИЯ

1. Система за оповестяване/предупреждение в областта.

1.1. Система за оповестяване/предупреждение в областта;

При предупреждение за потенциална възможност от възникване на бедствие подадено от Оперативен дежурен на „Ситуационен център” на МВР, териториални структури на държавни органи и организации, юридически и физически лица, дежурният в ОЦ изготвя предупреждение с конкретни указания за изпълнение на мероприятия и препраща информацията до областния управител, кметовете на общини, основните съставни части на ЕСС /ОУ „ПБЗН”, ЦСМП, ОД МВР/ и други отговорни институции /РЗИ, ОДБХ, „В и К”, КЕЦ, МЕПР/ в зависимост от предупреждението по утвърдения списък с адресати.

При получено съобщение за бедствие, дежурният в ОЦ незабавно:

1. приема и оценява информацията за възникналото бедствие;
2. уведомява компетентните съставни части на единната спасителна система и координира по-нататъшната дейност на основата на стандартни оперативни процедури;
3. уведомява органите на изпълнителната власт за възникналото бедствие;
4. включва допълнителни сили и средства на основните и други съставни части на единната спасителна система съгласно плана за провеждане на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи по искане на ръководителя на място, на кмета на общината или на областния управител.

Схеми на КИС-приложения №№ 13,14

VIII. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЕКИПИТЕ И СРЕДСТВАТА НА СЪСТАВНИТЕ ЧАСТИ НА ЕДИННАТА СПАСИТЕЛНА СИСТЕМА И ВРЕМЕТО ИМ ЗА ГОТОВНОСТ ЗА РЕАГИРАНЕ

№	Наименование на съставната част на ЕСС	Подчиненост на съставната част на ЕСС	Средства на съставните части на ЕСС	Задачи /нормативен документ и възможности за провеждане на СНАВР	Местонахождение	Начин на оповестяване	Време за готовност за реагиране
1	2	3	4	5	6	7	8
СПАСИТЕЛНИ ОПЕРАЦИИ							
1.	Група „СД”	ОУ „ПБЗН”	Аварийно спасителен автомобил	Ликвидационни действия в зоната за сигурност, общ дозиметричен контрол	Сливен	044/633 112	1 мин
2.	ОД МВР	МВР	автомобил	Осигуряване зона за сигурност, оперативно издирвателни действия	Сливен	044/644 323	
3.	ОУ „ПБЗН”	МВР	Пожарен автомобил	Пожарна безопасност в зоната за сигурност	Сливен	160, 112	
4.	РЗИ	МЗ		Осигуряват специализирани екипи за медицинско осигуряване, санитарна обработка на облекло и тяло	Сливен	044/667 115	
5.	АЯР			Изпраща инспектор на мястото на събитието	София	02/9406880	
6.	ИЯИЯЕ	БАН		Анализ на матрицата на пробата макро и микро състав	София	02/9751027	
ОКАЗВАНЕ НА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ ПРИ СПЕШНИ СЪСТОЯНИЯ							
1.	ЦСМП - Сливен	РЗИ	Линейки – 8 бр Реаномобил – 2 бр.	Оказване на спешна медицинска помощ	Сливен	Тел. 150	1 мин
2.	ЦСМП – Нова Загора	РЗИ	Линейки – 4 бр.	Оказване на спешна медицинска помощ	Нова Загора	Тел. 150	1 мин
3.	ЦСМП – Котел	РЗИ	Линейки – 2 бр.	Оказване на спешна медицинска помощ	Котел	Тел. 150	1 мин

4.	ЦСМП –Твърдица	РЗИ	Линейки – 2 бр.	Оказване на спешна медицинска помощ	Твърдица	Тел. 150	1 мин
5.	МБАЛ „Д-р Ив.Селимински”	РЗИ	Линейки – 6 бр. Леглови фонд - 550	Оказване на спешна и специализирана медицинска помощ	Сливен	044/611 700	
6.	МБАЛ „Хаджи Димитър”	РЗИ	Линейки – 2 бр. Леглови фонд - 170	Оказване на спешна и специализирана медицинска помощ	Сливен	044/618 000	
7.	СБАЛББ-Сливен	РЗИ	Линейки – 2 бр. Леглови фонд - 75	Оказване на спешна и специализирана медицинска помощ	Сливен	044/667 402 667 694	
8.	СХБАЛ“Амб.Паре” ЕООД	РЗИ	Линейки – 1 бр. Леглови фонд - 25	Оказване на спешна и специализирана медицинска помощ	Сливен	044/662 524	
9.	МБАЛ "Царица Йоанна"- ЕООД Сливен	РЗИ	Линейки – 1 бр. Леглови фонд - 60	Оказване на спешна и специализирана медицинска помощ	Сливен	044/663 113	
10.	ББАЛ "Военна болница - Сливен към ВМА	ВМА	Леглови фонд - 100	Оказване на специализирана медицинска помощ	Сливен	044/667 402 667 166	
11.	“Специализирана АГ болница за активно лечение - "Ева ” ЕООД гр. Сливен		Леглови фонд - 38	Оказване на медицинска помощ	Сливен	044/667 074	
12.	МБАЛ “Св. П. Българска”	РЗИ	Линейки – 5 бр. Леглови фонд - 120	Оказване на спешна и специализирана медицинска помощ	Нова Загора	0457/620 64	
13.	М Ц-1	РЗИ	Линейки – 1 бр.	Оказване на спешна медицинска помощ	Нова Загора		
14.	МБАЛ “Проф.Д-р	РЗИ	Линейки – 2 бр.	Оказване на спешна и	Котел	0453/26-95	

	В. Цончев” ЕООД		Леглови фонд - 70	специализирана медицинска помощ		24-26	
15.	„СБР-ЕООД” Котел	РЗИ	Линейки – 1 бр. Леглови фонд - 55	Оказване на спешна и специализирана медицинска помощ	Котел	0453/21 94	
16.	МЦ Твърдица	РЗИ	Линейки – 1 бр.	Оказване на спешна медицинска помощ	Твърдица		
ОКАЗВАНЕ НА ПЪРВА ПСИХОЛОГИЧНА ПОМОЩ НА ПОСТРАДАЛИ И НА СПАСИТЕЛНИТЕ ЕКИПИ							
1.	РЗИ	МЗ	Екип психолози	Оказване на психологична помощ	Сливен	044/624 093	
2.	БЧК		Екип психолози	Оказване на психологична помощ	Сливен	044/625 133	
РАДИАЦИОННА, ХИМИЧЕСКА И БИОЛОГИЧНА ЗАЩИТА ПРИ ИНЦИДЕНТИ И АВАРИИ С ОПАСНИ ВЕЩЕСТВА И МАТЕРИАЛИ И СРЕЩУ ЯДРЕНИ, ХИМИЧЕСКИ И БИОЛОГИЧНИ ОРЪЖИЯ							
1.	Група „СД”	ОУ „ПБЗН”	Автомобил за радиационна и химическа защита	Извършване на радиационно разузнаване и оценка на обстановката	Сливен	044/633 112	1 мин
2.	РЗИ - Бургас	МЗ	Подвижна лаборатория	Извършване на радиационно разузнаване	Бургас	056/813 200	
ИЗВЪРШВАНЕ НА НЕОТЛОЖНИ АВАРИЙНО-ВЪЗСТАНОВИТЕЛНИ РАБОТИ							
1.	Група „СД”	ОУ „ПБЗН”	АРС	Дезактивация на замърсените повърхности	Сливен	044/633 112	1 мин
2.	„В и К”	МРРБ	Специализирана техника, формирания.	Дезактивация на замърсените повърхности	Сливен	044/623 465	
3.	Общински администрации		Специализирана техника	Дезактивация на замърсените повърхности			